Prima instanță: Judecătoria Strășeni ( sediul Central), judecător Silvia Țurcan

Dosarul nr. 2r-1123/24
(2-24022225-02-2r-04042024 )

**D E C I Z I E**

6 iunie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Marina Anton

examinând fără participarea părților, recursul declarat de către avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele Sîrbu Veronicăi și Pereu Olgăi,

în cauza civilă la cererea înaintată de avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele Sîrbu Veronicăi și Pereu Olgăi privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****,

împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni ( sediul Central) din 14 martie 2024, prin care s-a restituit cererea înaintată de avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele Sîrbu Veronicăi și Pereu Olgăi privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****,-

**a c o n s t a t a t:**

**Poziția instanței de fond:**

1. La 26 februarie 2024 avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga a înaintat cerere privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciare sub formă de tutelă în privința lui *****.
2. Totodată, avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat și taxei de timbru.
3. Prin încheierea Judecătoriei Strășeni ( sediul Central) din 28 februarie 2024 s-a respins cererea avocatului Mîrzenco Dumitru, în interesele petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga privind scutirea de la plata taxei de stat și taxei de timbru la depunerea cererii privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciare sub formă de tutelă în privința lui *****, ca fiind neîntemeiată, nu s-a dat curs cererii, fiindu-le acordat petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga un termen pînă la 7 martie 2024, pentru lichidarea neajunsurilor și, anume: prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 250 MDL și a taxei de timbru în sumă de 200 MDL.
4. Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Strășeni ( sediul Central) din 14 martie 2024 s-a restituit cererea înaintată de avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele Sîrbu Veronicăi și Pereu Olgăi privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****, în temeiul art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă, pe motiv că

petiționarele nu au înlăturat în termenul acordat de instanță neajunsurile indicate în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii.

**Solicitarea recurentului:**

5. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 22 martie 2024 avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele Sîrbu Veronicăi și Pereu Olgăi a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni ( sediul Central) din 14 martie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea prin decizie a problemei.

**Argumentele părților:**

6. În motivarea recursului, avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele Sîrbu Veronicăi și Pereu Olgăi a invocat că, deoarece prezenta cerere se examinează în procedura speciala, la examinarea ei urmează a fi aplicate prevederile art. 280 alin. (1) Cod procedură civila, potrivit cărora în procedură specială, cauzele se examinează de instanţele judecătoreşti după regulile de examinare a acţiunilor civile, cu excepţiile şi completările stabilite în prezentul cod la cap.XXIII-XXXIV şi în alte legi.
7. Astfel, art. 303 alin.(1) Cod procedură civila indică că *"petiţionarul este scutit de plata cheltuielilor aferente procesului privind măsura de ocrotire"*.
8. Deci, legiutorul a reglementat expres eliberarea petiționarilor de la plata oricăror cheltueili aferente aferente procesului privind măsura de ocrotire, inclusive de la plata taxei de stat și celei de timbru și numai dacă constată că petiţionarul a depus cu rea-credinţă cererea de pornire a procesului privind măsura de ocrotire, îl va obliga la plata tuturor cheltuielilor de judecată, potrivit art. art. 303 alin.(2) Cod procedură civila.
9. Prij urmare, aprecierea de către judecător a necesității scutirii prin prisma prevederilor art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă este eronată.

**Termenul de declarare a recursului:**

10. În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă *"termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii"*.
11. Colegiul Civil constată că încheierea Judecătoriei Strășeni ( sediul Central) a fost emisă la 14 martie 2024.
12. Astfel, recursul declarat de avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga la 22 martie 2024 a fost depus în interiorul termenului legal.

**Aprecierea instanței de recurs:**

13. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul urmează a fi admis și casată încheierea Judecătoriei Strășeni ( sediul Central) din 14 martie 2024, reieșind din considerentele ce succed.
14. Conform art. 424 alin. (l) Cod de procedură civilă "*curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii"*.
15. În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă *"recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei*

*certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor".*

16. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă *"instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată."*
17. Conform art.171 alin.(1) Cod de procedură civilă *"după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.1) lit. a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor".*
18. Potrivit art.171 alin.(2) Cod de procedură civilă *"dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs".*
19. În speță, Colegiul a constatat că la 26 februarie 2024 avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga a înaintat în instanță cerere privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciare sub formă de tutelă în privința lui *****.
20. Potrivit cererii, avocatul, deși în motivare s-a referit la art. 303 alin.(1) Cod procedură civila potrivit prevederilor căruia *"petiţionarul este scutit de plata cheltuielilor aferente procesului privind măsura de ocrotire",* a solicitat scutirea petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga de la plata cheltuielilor aferente procesului privind măsura de ocrotire.
21. Prin încheierea Judecătoriei Strășeni ( sediul Central) din 28 februarie 2024 s-a respins cererea petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga privind scutirea de la plata taxei de stat și taxei de timbru la depunerea cererii privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciare sub formă de tutelă în privința lui *****, ca fiind neîntemeiată, nu s-a data curs cererii, fiindu-le acordat petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga un termen pînă la 7 martie 2024 pentru lichidarea neajunsurilor, și anume: prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 250 MDL și a taxei de timbru în sumă de 200 MDL.
22. Încheierea respectivă a fost comunicată avocatului Mîrzenco Dumitru, în interesele petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga la 1 martie 2024 și urmare a acesteia, la 6 martie 2024 avocatul a solicitat punerea pe rol a cauzei, motivând că petiționarele prin lege sunt eliberate de la plata oricăror cheltueili aferente aferente procesului privind măsura de ocrotire, inclusive de la plata taxei de stat și celei de timbru.
23. Prin încheierea Judecătoriei Strășeni ( sediul Central) din 14 martie 2024 s-a restituit cererea înaintată de avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****, în temeiul art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă, pe motiv că petiționarul nu a înlăturat în termenul acordat de instanță neajunsurile indicate în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii.
24. Dispunând restituirea cererii, prima instanță a reiterat obligația părților de a se folosi de drepturi cu bună-credință.

25. Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una pripită.
26. În susținerea opiniei enunțate, Colegiul reiterează că în conformitate cu prevederile art. 279 alin. (1) lit. e) Cod de procedură civilă ”*instanţa judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la măsurile de ocrotire contractuale şi judiciare...”*
27. Conform prevederilor art. 280 Cod de procedură civilă ”*în procedură specială, cauzele se examinează de instanţele judecătoreşti după regulile de examinare a acţiunilor civile, cu excepţiile şi completările stabilite în prezentul cod la cap. XXIII-XXXIV şi în alte legi”.*
28. Potrivit art. 303 Cod de procedură civilă *” petiţionarul este scutit de plata cheltuielilor aferente procesului privind măsura de ocrotire. Dacă se constată că petiţionarul a depus cu rea-credinţă cererea de pornire a procesului privind măsura de ocrotire, instanţa îl va obliga la plata tuturor cheltuielilor de judecată şi la reparaţia prejudiciului cauzat”.*
29. În același timp, potrivit art. 82 Cod de procedură civilă *” cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei”.*
30. Art. 85 alin.(1) Cod de procedură civilă stabilește că *” scutirile de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023”.*
31. Totodată, în temeiul alin.(4) a aceluiași articol *”în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanţa judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părţi a ei”.*
32. Potrivit pct. 1.11. a Anexei nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 *”pentru cererile (plângerile) privind cauzele cu procedură specială taxa de stat constituie 250 lei.”*
33. În conformitate cu pct. 1.11. a Anexei nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 ” s*e scutesc de taxa de stat şi de taxa de timbru organizaţiile obşteşti ale persoanelor cu dizabilităţi, instituţiile acestora, întreprinderile şi asociaţiile de instruire şi producţie, îngrijitorul persoanei cu dizabilităţi membru al familiei al cărui venit lunar este mai mic decât un salariu mediu pe economie*”.
34. Dicționarul explicativ al limbii române definește dezabilitatea ca stare fizică, psihică sau mintală, care limitează o persoană în deplasare, activitate, receptare; handicap.
35. În acord cu art. 65 alin.(1) Cod civil *”persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa”.*
36. Cu întâietate, Colegiul notează că din esența normelor menționate urmează două situații: prima – când persoana este scutită de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru în temeiul Legii taxei de stat nr.213/2023 și acestea sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr.2 la Lege și a doua – când în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanţa judecătorească) de plata taxei de stat.

37. Astfel, în situația în care persoana este scutită de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru în temeiul Legii taxei de stat nr.213/2023, judecătorul (instanţa judecătorească) nu mai urmează să se expune asupra acesteia chestiuni, decât să rețină această scutire prin lege.
38. O altă situație este atunci când judecătorul (instanţa judecătorească) scutește persoana, deoarece apreciază situația materială a persoanei prin prisma probelor prezentate în acest sens și admite sau respinge cererea, după caz.
39. Mai mult, în funcţie de situaţia materială şi de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanţa judecătorească) numai de plata taxei de stat, nu și de taxa de timbru.
40. Din aceste motive, atribuirea peroanelor la categoria celor care sunt scutiți de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru în temeiul Legii taxei de stat nr.213/2023 potrivit pct. 1.11. a Anexei nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 exclude scutirea de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru de judecător (instanţa judecătorească) prin prisma aprecierii situaţiei materiale şi probelor prezentate în acest sens.
41. În continuare, Colegiul civil notează că, într-adevăr, potrivit pct. 1.11. a Anexei nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 pentru cererile privind cauzele cu procedură specială taxa de stat constituie 250 lei, însă pct. 1.11. a Anexei nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 prevede că se scutesc de taxa de stat şi de taxa de timbru îngrijitorul persoanei cu dizabilităţi membru al familiei al cărui venit lunar este mai mic decât un salariu mediu pe economie.
42. Astfel, Colegiul atestă, că petiționarele Sîrbu Veronica și Pereu Olga, în calitate de mamă și soră, au solicitat instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen de 10(zece) ani asupra persoanei fizice *****, care suferă de maladie psihică cronică, cu desemnarea lor în calitate de tutore, iar venitul Sîrbu Veronicăi este 2272,05 lei, adică mai mic decât salariu mediu pe economie (13700 lei).
43. Corespunzător, deși prezenta cerere înaintată în judecată urmează a fi examinată în procedura specială, petiționarele Sîrbu Veronica și Pereu Olga sunt scutite de la plata taxei de stat și de timbru în temeiul pct. 1.11. a Anexei nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023.
44. Mai mult că și norma specială prevede că petiţionarul este scutit de plata cheltuielilor aferente procesului privind măsura de ocrotire.
45. Prin urmare, Colegiul atestă că judecătorul eronat nu a reținut cererea avocatului Mîrzenco Dumitru, în interesele petiționarelor Sîrbu Veronica și Pereu Olga din 6 martie 2024 privind punerea pe rol a cauzei pe motiv că petiționarele prin lege sunt eliberate de la plata oricăror cheltueili aferente aferente procesului privind măsura de ocrotire, inclusive de la plata taxei de stat și celei de timbru.
46. În circumstanțele expuse, Colegiul, reținând ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu referire la netemeinicia restituirii, conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii din 14 martie 2024 emisă de instanța de fond.
47. Din cele ce preced, având în vedere că prima instanță neîntemeiat a restituit cererea în conformitate cu art. 171 alin. (2) Cod de procedură civilă, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 14 martie 2024, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată în același complet de judecată, la etapa de acceptare a cererii.

48. Totodată, Colegiul, subliniind că acceptarea cererii constituie competența instanței inferioare, respinge ca neîntemeiată solicitarea recurentului cu privire la soluționarea prin decizie a problemei cu privire la acceptarea pe rol a cererii.
49. Din aceste raționamente, conform art. 423-427 lit. b), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-,

**d e c i d e:**

Se admite recursul declarat de către avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele Sîrbu Veronicăi și Pereu Olgăi.

Se casează încheierea Judecătoriei Strășeni ( sediul Central) din 14 martie 2024, emisă în cauza civilă la cererea înaintată de avocatul Mîrzenco Dumitru, în interesele Sîrbu Veronicăi și Pereu Olgăi privind aplicarea măsurilor de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui *****, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată la Judecătoria Strășeni ( sediul Central), în același complet de judecată, la etapa de acceptare a cererii.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Dorin Dulghieru

Marina Anton